

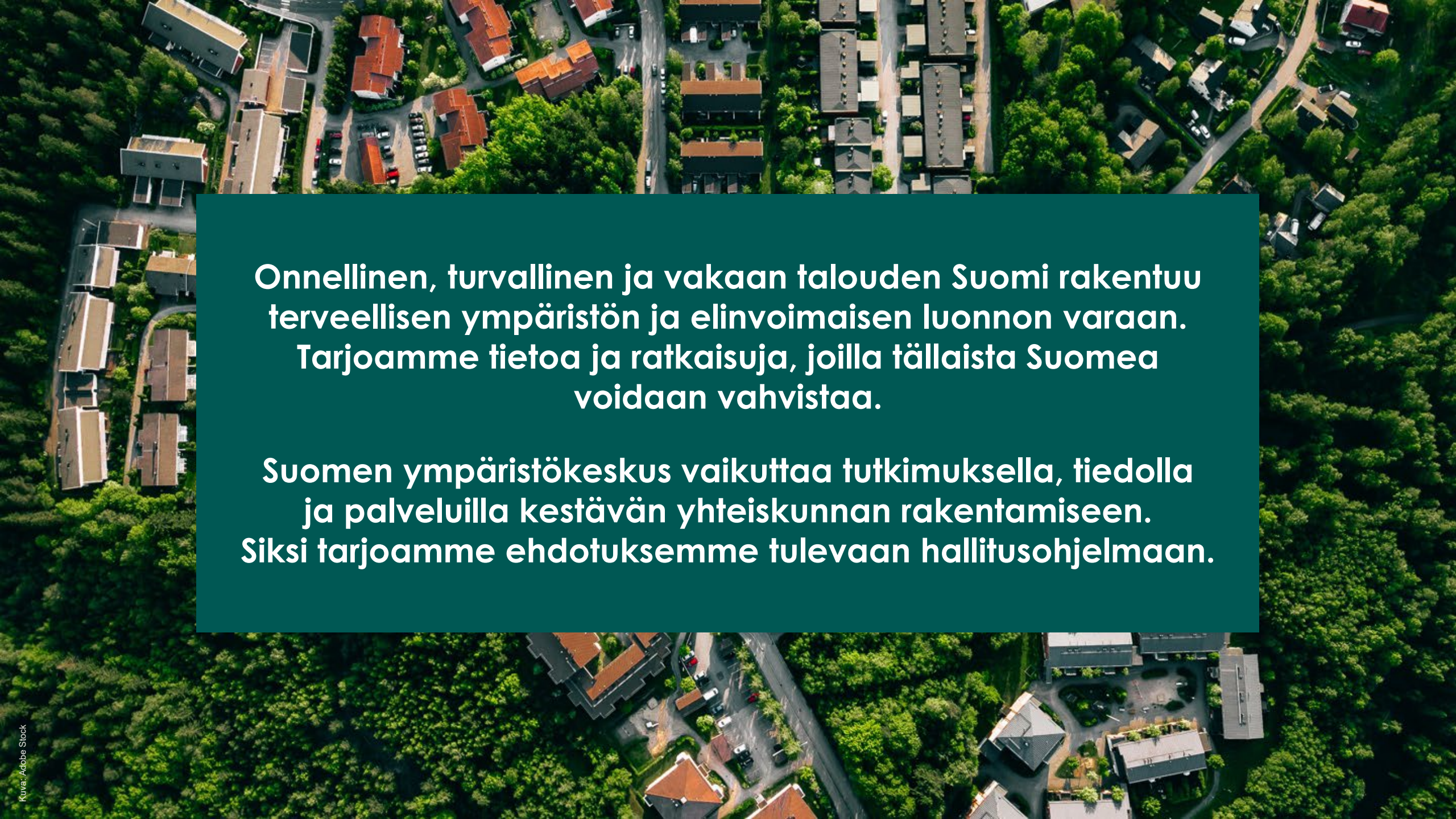

Onnellinen ja turvallinen Suomi rakentuu terveeseen ympäristön varaan

Syken hallitusohjelmaratkaisut 2027–2031

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

An aerial photograph of a suburban neighborhood. The image shows a mix of residential buildings, including single-family homes and small apartment complexes, interspersed with lush green trees. A road with some parked cars runs through the center of the area. The overall scene depicts a typical Finnish suburban environment.

**Onnellinen, turvallinen ja vakaan talouden Suomi rakentuu
terveellisen ympäristön ja elinvoimaisen luonnon varaan.
Tarjoamme tietoa ja ratkaisuja, joilla tällaista Suomea
voidaan vahvistaa.**

**Suomen ympäristökeskus vaikuttaa tutkimuksella, tiedolla
ja palveluilla kestävän yhteiskunnan rakentamiseen.
Siksi tarjoamme ehdotuksemme tulevaan hallitusohjelmaan.**

Syken tutkimukseen perustuvat pääviestit

- 1 Ympäristön tilan parantaminen vahvistaa taloutta
- 2 Vahva luontopääoma turvaa tulevaisuutta
- 3 Kunnianhimoinen ilmasto- ja energiapolitiikka luo kilpailukykyä
- 4 Luonnonvarojen kestävä käyttö ja ilmastoriskeihin varautuminen edistävät turvallisuutta
- 5 Ympäristötiedon saatavuus tehostaa päätöksentekoa

Ympäristön tilan parantaminen vahvistaa taloutta

- Ympäristö- ja luonnonvaraverotus vahvistavat julkista taloutta
- Luonnonarvomarkkinat tuovat yksityistä rahoitusta luonnon tilan parantamiseen
- Pitkäjänteinen kestävyyspolitiikka uudistaa taloutta ja elinkeinotoimintaa

Ympäristö- ja luonnonvaraverotus vahvistavat julkista taloutta

Ympäristö- ja luonnonvaraverotuksella voidaan vahvistaa julkista taloutta ja samalla vähentää ihmistoiminnan ilmasto- ja luontohaittoja.

1

1. Otetaan käyttöön maankäytön muutosmaksu, jolla vähennetään metsäkatoa, ilmastopäästöjä ja luontohaittoja.
2. Selvitetään maa-ainesveron talous- ja ympäristövaikutuksiltaan paras toteutusmuoto ja edetään sen käyttöönottoon.
3. Otetaan käyttöön metsähakevero, joka kohdistetaan ensisijaisesti hakkuutähteistä ja jalostukseen kelpaavasta puusta tehtyyn hakkeeseen.

Luonnonarvo- markkinat tuovat yksityistä rahoitusta luonnon tilan parantamiseen

Luontokadon pysäyttäminen tarvitsee julkisen rahoituksen rinnalle myös yksityistä rahoitusta. Luonnonarvomarkkinat voivat ohjata investointeja luonnon tilaa parantaviin toimiin ja vahvistaa aiheuttaja maksaa -periaatteen toteutumista.

1. Otetaan asteittain käyttöön velvoittava ekologinen kompensatio luontohaitoille ja kehitetään sen laskentaa, jolloin toteutetaan aiheuttaja maksaa -periaatetta.
2. Vauhditetaan luonnonarvomarkkinoiden kehittymistä selkeyttämällä verotuskäytäntöjä ja arvioimalla kohdennettuja verokannustimia.

Pitkäjänteinen kestävyyspolitiikka uudistaa taloutta ja elinkeino- toimintaa

Pitkäjänteiset ilmasto-, luonto- ja kestävyystavoitteet luovat yrityksille ennakoitavan toimintaympäristön ja kannustavat kehittämään uusia kestäviä ratkaisuja.

1. Luodaan TKI-ohjelma kiertotalouden edelläkävijäratkaisujen ja uusien liiketoimintamallien kehittämiseen.
2. Karsitaan tukia, jotka ylläpitävät ympäristölle haitallista toimintaa ja kestäättömiä rakenteita.
3. Sujuvoitetaan lupaprosesseja turvaamalla viranomaisten riittävät resurssit ja ympäristösäätelyn toimeenpano.

Vahva luontopääoma turvaa tulevaisuutta

- Luontolaki voisi ohjata luonnon tilan parantamiseen
- Itämeren ja vesistöjen ravinnekuormitus vähenee vain laaja-alaisilla toimilla
- Luontokadon pysäyttäminen vaatii sekä ennallistamista, metsien käytön kestävyyttä että suojelua

Luontolaki voisi ohjata luonnon tilan parantamiseen

Luontokadon pysäyttäminen edellyttää pitkäjänteistä ohjausta luonnon tilan parantamiseen. Nykyinen lainsäädäntö keskittyy ehkäisemään luonnon tilan heikentymistä, ei vahvistamaan luontoa.

1. Säädetään luontolaki, jossa asetetaan sitovat tavoitteet luonnon tilan parantamiselle.
2. Laaditaan kaikille hallinnonaloille luontolakia toimeenpanevat suunnitelmat, ja sovitetaan luontolaki yhteen keskeisen alueidenkäyttö- ja luonnonvaralainsäädännön kanssa.
3. Vahvistetaan luontopolitiikan seurantaa.

Itämeren ja vesistöjen ravinnekuormitus vähenee vain laaja- alaisilla toimilla

*Maa- ja metsätalouden vesien-
suojelutoimien vahvistaminen ja
ravinnekuormituksen vähentäminen
ovat välttämättömiä vesien hyvän
tilan saavuttamiseksi.*

1. Vähennetään maatalouden vesistökuormitusta kustannustehokkailla toimilla, kuten maanparannuskipsin levittämällä sekä lannan levityksen sääntelyllä.
2. Parannetaan valuma-alueiden vesienhallintaa uudistamalla ojituskäytäntöjä ja lisäämällä luonnonmukaisia ratkaisuja, kuten kosteikkoja ja kaksitasouomia.
3. Uudistetaan vesilakia vesistövaikutusten vähentämiseksi ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseksi.

Luontokadon pysäyttäminen vaatii sekä ennallistamista, metsien käytön kestävyyttä että suojelua

Luontokadon pysäyttämisen tulee olla kustannustehokasta ja perustua tieteeseen. Metsien käyttö pitää sovittaa yhteen ilmasto- ja luontotavoitteiden kanssa. Lisää suojelua tarvitaan myös.

1. Tuotetaan tieteeseen perustuva kansallinen ennallistamissuunnitelma ja toteutetaan se ennallistamisasetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.
2. Uudistetaan metsälainsäädäntöä niin, että se tukee luonnon monimuotoisuutta, vesien suojelua ja ilmastotavoitteiden saavuttamista.
3. Suojellaan vanhat ja luonnontilaiset metsät aidosti.

Kunnianhimoinen ilmasto- ja energiapolitiikka luo kilpailukykyä

- Ennakoitava toimintaympäristö vauhdittaa puhtaan teollisuuden investointeja
- Ilmastotavoitteet saavutetaan vaikuttavilla ja kustannustehokkailla toimilla
- Kestävä energiasiirtymä vahvistaa energiaomavaraisuutta

Ennakoitava toimintaympäristö vauhdittaa puhtaan teollisuuden investointeja

Vakaa sääntely, puhdas sähkö ja toimiva sähköjärjestelmä luovat edellytykset puhtaan teollisuuden investoinneille sekä uusien ratkaisujen kehittämiselle ja viennille.

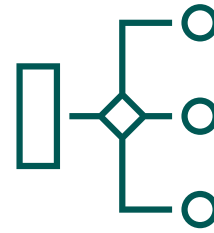

1. Pidetään kiinni Suomen hiilineutraaliustavoitteesta 2035, ja varmistetaan sen saavuttaminen.
2. Vahvistetaan Suomen tieto- ja tuotantopohjaa energiasiirtymää tukevissa kriittisissä raaka-aineissa ja huomioidaan sosiaalinen oikeudenmukaisuus.
3. Perustetaan kestävän energiasiirtymän osaamiskeskittymä ajantasaisen tiedon varmistamiseksi ja kestävien investointien tueksi.

Ilmastotavoitteet saavutetaan vaikuttavilla ja kustannustehokkailla toimilla

Ilmastopolitiikan on vähennettävä päästöjä tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti. Se edellyttää vähäpäästöisten ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa, saastuttavien ratkaisujen hallittua alasajoa sekä vaikutusten huomioimista eri alueilla, toimialoilla ja väestöryhmissä.

1. Katetaan energia- ja ilmastostrategian rahoitusvaje kohdentamalla valtiontukia ja verotusta nykyistä tehokkaammin.
2. Kohdennetaan resursseja kustannustehokkaimpiin ilmastotoimiin, kuten maatalouden turvemaiden päästöjen vähentämiseen, metsien hiilinielujen lisäämiseen, tieliikenteen sähköistämiseen ja rakennusten energia-
tehokkuuden parantamiseen.

Kestävä energiasiirtymä vahvistaa energiaomavaraisuutta

Yhteiskunnan sähköistyminen vähentää päästöjä ja parantaa energiatehokkuutta.

Uusiutuva energia vahvistaa samalla energiaomavaraisuutta ja strategista autonomiaa.

1. Vauhditetaan teollisuuden, liikenteen ja työkoneneiden sähköistymistä investointikannusteilla ja rakentamalla tarvittavaa infrastruktuuria.
2. Vahvistetaan paikallista osallisuutta sekä energiasiirtymän hyötyjen, kuten verotulojen ja työllisyyden, oikeudenmukaista jakautumista.
3. Edistetään uusiutuvan energian rakentamista. Edellytetään rahoitus- ja hyväksymiskriteereissä hankkeiden koko elinkaaren luonto- ja ympäristövaikutusten minimointia.

Luonnonvarojen kestävä käyttö ja ilmastoriskeihin varautuminen edistävät turvallisuutta

- Ilmastoriskeihin varautuminen lisää turvallisuutta
- Kestävä ruokajärjestelmä vahvistaa huoltovarmuutta
- Kiertotalous vähentää kriittisiä riippuvuuksia

Ilmastoriskeihin varautuminen lisää turvallisuutta

Sään ääri-ilmiöt ja muuttuva ilmasto lisäävät riskejä ihmisille, infrastruktuurille, elinkeinoille ja luonnolle. Niihin varautuminen edellyttää ennakointia ja järjestelmällistä riskienhallintaa koko yhteiskunnassa.

1. Varmistetaan kansallinen osaaminen ja toimintaedellytykset tulvien ja kuivuuden ennakointiin, seurantaan ja varautumiseen.
2. Otetaan ilmastoriskit järjestelmällisesti huomioon kaavoituksessa, maankäytössä ja palveluissa kaikissa Suomen kunnissa.

Kestävä ruoka-järjestelmä vahvistaa huoltovarmuutta

Kestävä ruokajärjestelmä edellyttää ohjausta, joka tukee ympäristötavoitteita ja vahvistaa ravinneomavaraisuutta.

Maataloustukien parempi kohdentaminen ja ravinteiden tehokas kierrätys vähentävät ympäristökuormitusta ja tuontiriippuvuutta.

1. Uudistetaan kansallisia ja EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) tukia niin, että ne edistävät nykyistä vaikuttavammin ympäristötavoitteita.
2. Edistetään ravinteiden kierrätystä ja puhdistamolietteiden kestävää hyödyntämistä. Vahvistetaan jätevesien ravinteiden talteenottoa ravinneomavaraisuuden ja vesienhoidon tueksi.

Kiertotalous vähentää kriittisiä riippuvuuksia

Suomi ja EU ovat riippuvaisia kriittisten raaka-aineiden tuonnista, erityisesti Kiinasta. Riippuvuutta voidaan vähentää vahvistamalla materiaalien talteenottoa ja kierrätystä.

1. Vahvistetaan EU-säätelyä, joka lisää kriittisten materiaalien talteenottoa ja kierrätysmateriaalien käyttöä.
2. Tuetaan materiaalien erotteluteknologioiden kehittämistä ja vientiä innovaatio- ja teollisuuspolitiikan keinoin EU:ssa.

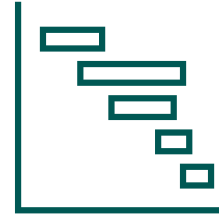

Ympäristötiedon saatavuus tehostaa päätöksentekoa

- Luotettava luontotieto merkitsee luotettavaa päätöksentekoa
- Ympäristömuutosten kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointi tukee päätöksentekoa

Luotettava luonto- tieto merkitsee luotettavaa päättöksentekoa

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen edellyttää luotettavaa tietoa luonnon tilasta ja siihen kohdistuvista vaikutuksista. Päättöksenteon tueksi tarvitaan nykyistä kattavampaa seurantaa ja parempia arviointimenetelmiä.

1. Vakiinnutetaan valtakunnallinen luontotyyppien pitkäaikaisseuranta ja lisätään luonnon tilaa koskevan tiedon hyödyntämistä alueellisessa suunnittelussa.
2. Kehitetään yritystoiminnan luontovaikutusten arviointi- ja mittausmenetelmiä sekä niitä tukevaa tietopohjaa.
3. Turvataan merentutkimuksen ja Itämeren seurannan jatkuvuus käynnistämällä tutkimusalus Arandan seuraajan hankinta.

Ympäristömuutosten kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointi tukee päätöksentekoa

Ilmastonmuutos, luontokato ja vihreä siirtymä muuttavat talouden toimintaympäristöä. Niiden kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointi edellyttää pitkäjänteistä mallinnusta, osaamista ja tietopohjaa.

1. Määritetään valtionhallinnossa vastuutahot kehittämään ilmastonmuutoksen, luontokadon ja vihreän siirtymän kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointia.
2. Turvataan mallinnuksen sekä ilmasto- ja energiapolitiikan tietopohjan pitkäjänteinen rahoitus ja osaaminen.

Lisätietoa

Toteutetaan kansallista ennallistamissuunnitelmaa ja ennallistamisasetuksen tavoitteita vaikuttavasti

- ▶ [Suomen kansallinen ennallistamissuunnitelma \(ym.fi\)](#)

Sovitetaan metsien käyttö luonnon kantokyvyn sekä ilmasto- ja luontotavoitteiden mukaiseksi

- ▶ [Hakkuut vaikeuttavat hiilineutraaliuden tavoittelua arvioitua enemmän \(syke.fi\)](#)
- ▶ [Metsien hakkuiden, ilmastotavoitteiden ja luonnon monimuotoisuuden suojelun yhteensovittaminen – Skenaariotarkastelu eri hakkuutasoilla ja suojelupinta-aloilla \(ilmastopaneeli.fi\)](#)

Ilmastotavoitteet

- ▶ Syken raportti: [Siirtymä kestävään energiajärjestelmään: Tiekartta ja synteesiraportti \(helda.helsinki.fi\)](#)

Kuntien tukeminen ilmastomuutokseen sopeutumisessa

- ▶ [Syken oma kysely: Kunta ilmastomuutokseen sopeutujana \(pdf\)](#)

Luonnonarvomarkkinat ja ekologinen kompensaatio

- ▶ [Ekologinen kompensaatio Suomessa \(pdf\)](#)
- ▶ [Ekologinen kompensaatio auttaa luontotavoitteiden saavuttamisessa mutta vaatii sitoutumista \(sttinfo.fi\)](#)

Määritetään valtionhallinnossa vastuutahot kehittämään ilmastomuutoksen, luontokadon ja vihreän siirtymän kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointia (Vihka-hanke)

- ▶ [Ilmastomuutoksen, vihreän siirtymän ja luontokadon kokonaistaloudellisten vaikutusten arviointi: nykytila ja toimenpide-ehdotuksia: Työryhmän loppuraportti \(julkaisut.valtioneuvosto.fi\)](#)

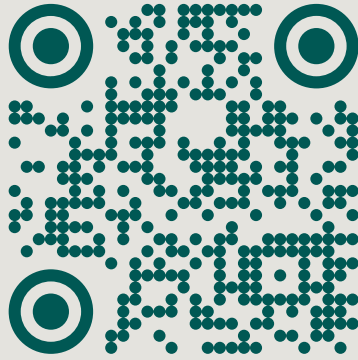

Tutustu myös:

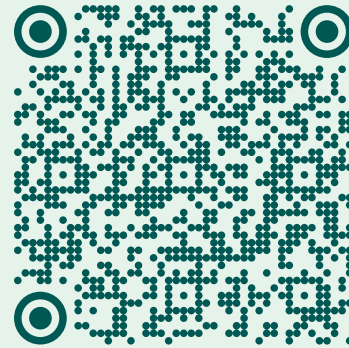
Syken hallitusohjelmaratkaisut 2027–2031

- ▶ [syke.fi](#) > Tietoa meistä > Organisaatio > Poliitiikat ja linjaukset > Syken hallitusohjelmaratkaisut 2027–2031

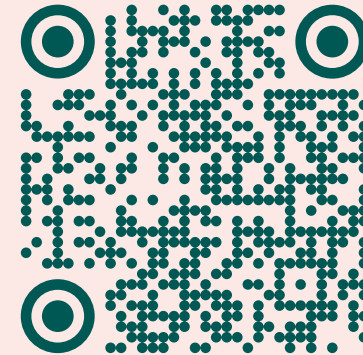
Tutkittua tietoa kestävyysmurroksesta

- ▶ [syke.fi](#) > Tutkimus

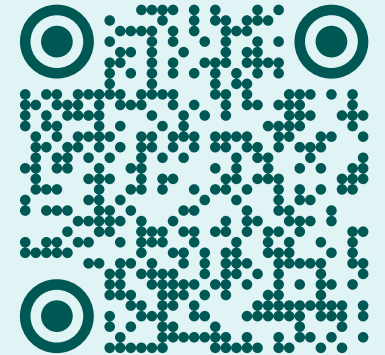
Syke Policy Brief

- ▶ [Issuu.com/suomen ymparistokeskus](#) > Stacks > Syke Policy Brief

Tietoa, työkaluja ja ratkaisuja ilmasto- viisaan Suomen rakentamiseksi

- ▶ [hiilineutraalisuomi.fi](#)

Kehitämme yhdessä ratkaisuja kiertotalouteen

- ▶ [kiertotalousratkaisuja.fi](#)

Teemme tiedolla toivoa.

syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute